

LuontoHoivan ja LuontoVoiman palvelut

Green Care -palveluissa hyvinvointivaikutukset syntyvät käyttämällä luontoon perustuvia toimintatapoja. Keskeistä on ohjattu luontokokemus ja luonnon tuottaman lisäarvon tiedostaminen asiakkaan tavoitteisiin pääsemisessä, sekä ohjaajan tarjoama yksilöllisiin tarpeisiin perustuva tuki.

Green Care -toiminta voi tapahtua niin metsäluonnossa, vesistöympäristössä, puutarhassa, maatilalla kuin kaupunkien luontoympäristöissäkin. Jotkin toimintamuodot soveltuvat myös sisätiloihin. Luontokokemuksia voidaan tuoda sisätiloihin ikkunanäkymää, ääntä, kuvaa ja luontomateriaaleja käyttäen, esimerkiksi aistihuoneiden avulla.

Green Care -toimintatavan kolme peruselementtiä ovat luontoperustaisuus, kokemuksellisuus ja osallisuus. Hyvinvointivaikutukset syntyvät näitä elementtejä eri tavoin yhdistelemällä. Green Care -toimintatavan kolme perusedellytystä ovat tavoitteellisuus, ammatillisuus ja vastuullisuus. Green Care -palvelut voidaan jakaa LuontoHoivan ja LuontoVoiman palveluihin.

LuontoHoivan palvelut ovat luontoperustaisia sosiaali- ja terveysalan palveluja. Palvelut on tarkoitettu pitkäjänteiseen työskentelyyn erityistä tukea tarvitsevien asiakasryhmien kanssa, jotka käyttävät kuntoutuspalveluja fyysiseen, psyykkiseen, sosiaaliseen tai ammatilliseen kuntoutukseen.

LuontoHoivan palveluihin osallistumisen tavoitteena on asiakkaan hoito- tai kuntoutussuunnitelman mukainen terveyden, toimintakyvyn, osallisuuden tai arjen hallinnan vahvistuminen. Palvelun ostaja ja käyttäjä ovat usein eri tahoja.

LuontoHoivan palvelut edellyttävät tuottajalta sosiaali- ja terveysalan koulutusta tai yhteistyötä koulutettujen toimijoiden kanssa. Lisäksi edellytetään luontoperustaisten toimintatapojen osaamista sekä asiakkaan ohjaamisen taitoja. Toiminnassa noudatetaan sosiaali- ja terveysalan lakeja ja säädöksiä.

	LUONTO	ELÄIN	PUUTARHA	MAATIILA
LUONTOHOIVAA	 Luontoavusteinen terapia Luonnon kuntouttava käyttö	 Eläinavusteinen terapia Sosiaali-pedagoginen eläintoiminta	 Puutarhaterapia Sosiaalinen ja terapeuttinen puutarhatoiminta	 Terapia maatai metsätilympäristössä Kuntouttava toiminta maatilalla tai metsätilalla
LUONTOVOIMAA	 Luontoavusteinen pedagogiikka Tavoitteellinen luontoavusteinen toiminta	 Eläinavusteinen pedagogiikka Tavoitteellinen eläinavusteinen toiminta	 Pedagoginen puutarhatoiminta Tavoitteellinen puutarhatoiminta	 Pedagoginen toiminta maatilalla tai metsätilalla Tavoitteelliset maatilalla- tai metsätilympäristöissä

© Luke 2017/luontohyvinvointi/Elina Vehmasto

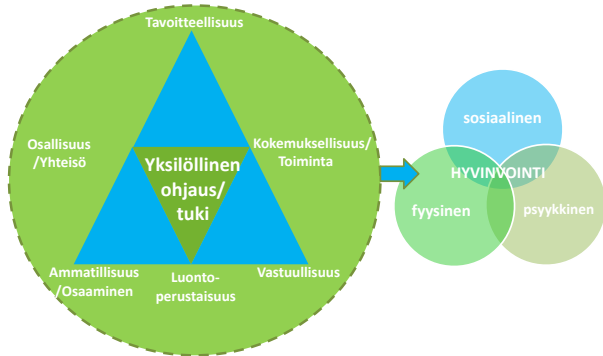
LuontoVoiman palvelut ovat ohjattuja luontoperustaisia hyvinvointi-, kasvatusta- ja harrastuspalveluja. Palveluissa huomioidaan palvelun käyttäjien mahdollinen tuen tarve, joka voi vaatia erityisjärjestelyjä.

LuontoVoiman palveluiden tavoitteena on asiakkaiden yleisen hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen. Pitkäkestoisia hyvinvointivaikutuksia tavoitellaan asiakaslähtöisesti erilaisin motivoinnin ja ohjauksen keinoin, esimerkiksi siten, että palvelun avulla tuetaan omaehtoisten luontokokemusten lisäämistä tai jatkumista palvelukokemuksen jälkeenkin.

LuontoVoiman palveluissa noudatetaan kunkin alan suosittuja ja säädöksiä. Palvelun tuottajan on tunnettava luonnon hyvinvointivaikutusten syntymekanismit ja häneltä edellytetään taitoja asiakkaan ohjaamisessa.

Suomalainen Green Care -toimintatapa

Green Care -toiminnassa hyvinvointivaikutukset rakentuvat vuorovaikutuksessa luontoperustaisuuden, kokemuksellisuuden ja osallisuuden tunteen kanssa.

Luontoperustaisuus on Green Care -palveluiden peruselementti. Luontokokemus suunnitellaan ja ohjataan luonnon hyvinvointivaikutusten perustalle asiakkaan tavoitteiden saavuttamiseksi.

Kokemuksellisuus on toinen peruselementti. Kokemuksellisuus voi olla ohjattua aktiivista toimintaa tai vähäeleistä luonnon havainnointia. Luonto tarjoaa mielekästä tekemistä ja merkityksellisiä yhteyden kokemuksia.

Osallisuus on kolmas peruselementti. Vuorovaikutteisen kokemuksen myötä asiakkaan osallisuuden tunne voi syntyä myös eläinten tai muiden luonnonelementtien ja ympäristön kanssa, mikä edesauttaa yhteyden tunteen syntymistä ihmistenkin kanssa.

Tavoitteellisuuden perusedellytys tarkoittaa palvelun tavoitteiden määrittelyä, kirjaamista ja toteutumisen seuranta. Palvelu suunnitellaan asiakkaiden tavoitteiden mukaisiksi yhdessä neuvotellen.

Osaamisen perusedellytys sisältää 1) riittävän ammattipätevyyden kyseisen palvelun tarjoamiseen; 2) luontoperustaisten toimintatapojen osaamisen suhteessa asiakaslähtöisiin tavoitteisiin; 3) ohjaamisosaamisen sekä asiakkaan tukemisen ja kohtaamisen taidot.

Vastuullisuuden perusedellytys syntyy arvoista, sekä eettisistä ja laadukkaista toimintatavoista. Vastuullinen palveluntuottaja tähtää ympäristön, yhteiskunnan, yhteisön ja yksilön hyvinvoinnin edistämiseen. Se tarkoittaa, että palveluntuottaja pyrkii johdonmukaisesti ja suunnitelmallisesti luomaan asiakkailleen ja sidosryhmilleen sosiaalista, ekologista ja kulttuurista lisäarvoa, jolla voi olla myös taloudellista merkitystä.

Ohjaaja luo edellytykset luonnon hyvinvointivaikutusten synnylle siten, että asiakas voi löytää itselleen sopivan ja omia tavoitteitaan edistävän tavan kokea ja tuntea osallisuutta sekä luonnon että sosiaalisen ympäristön kanssa. Ohjaaja tukee asiakasta koko palveluprosessin ajan, alkaen asiakkaan kyvystä asettaa tavoitteita aina reflektointiin ja tavoitteiden saavuttamisen arviointiin asti.

Reflektoinnissa ohjaaja johdattelee pohtimaan kokemusta, mikä auttaa koetun purkamisessa, tunteiden tunnistamisessa ja ilmaisemisessa sekä tavoitteiden saavuttamisen arvioinnissa ja niiden uudelleen asettamisessa. Reflektoinnin avulla asiakas pystyy näkemään oman tilanteensa ja toimintansa seuraukset paremmin. Reflektiolla tuetaan asiakkaiden osallisuutta, toimijuutta ja voimaantumista.

Lähde: Luke, THL & GCF ry, 2018. *Suomalainen Green Care - LuontoHoivan ja LuontoVoiman laatutyökirja.*

Lisätietoja: www.gcfinland.fi

